

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ

УДК 343.18

DOI <https://doi.org/10.32782/2709-9261-2023-3-4-7-8-1>

Волобуєва Олена Олексіївна,

кандидат юридичних наук, професор

(Донецький державний університет внутрішніх справ, м. Кривий Ріг)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8601-4344>

Барган Сергій Сергійович,

викладач

(Криворізький навчально-науковий інститут

Донецького державного університету внутрішніх справ, м. Кривий Ріг)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1706-0355>

ПОВНОВАЖЕННЯ ДЕПАРТАМЕНТУ СТРАТЕГІЧНИХ РОЗСЛІДУВАНЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ В КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕННЯХ

Статтю присвячено аналізу повноважень, специфіці діяльності та завданням Департаменту стратегічних розслідувань Національної поліції України в кримінальних провадженнях. Установлено зміст повноважень Департаменту стратегічних розслідувань Національної поліції України в кримінальних провадженнях. Наголошено на необхідності конкретизації предметної компетенції підрозділів стратегічних розслідувань з виявлення, припинення та розкриття злочинів, вчинених організованими злочинними групами у сфері економіки.

Ключові слова: *слідчість, Департамент стратегічних розслідувань, Національна поліція, організована злочинність, оперативно-розшукова діяльність.*

Постановка проблеми. Відповідно до останнього дослідження Глобальної ініціативи проти транснаціональної організованої злочинності (GI-TOC), опублікованого в лютому 2023 року, від початку повномасштабного вторгнення РФ та запровадження на території України правового режиму воєнного стану деструктивний вплив організованої злочинності на державу значно загострився, створивши нові можливості для подальшого ведення протиправної діяльності [1]. Тому постає нагальна необхідність у підвищенні ефективності протидії злочинній діяльності організованих груп і злочинних організацій, зокрема спеціально створеним міжрегіональним територіальним органом Національної поліції – Департаментом стратегічних розслідувань (далі – ДСР). Зокрема, потребує конкретизації предмет-

на (щодо окремих складів) компетенція зазначених підрозділів як загалом, так і в співвідношенні з підслідністю кримінальних правопорушень.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дискусійним аспектам протидії організованій злочинності з урахуванням сучасних тенденцій наростання кризових явищ присвячено праці таких вітчизняних фахівців: О. М. Андрусенко, О. М. Бандурки, В. П. Бахіна, А. Ф. Волобуєва, Б. М. Головікіна, В. В. Дарагана, О. М. Джузи, О. С. Доценко, П. С. Єпринцева, М. В. Корнієнка, О. М. Литвинова, Д. О. Назаренка, Ю. В. Орлова, І. В. Пшеничного, В. Ю. Шепітька, О. Ю. Шостко та багатьох інших. Наукові розробки зазначених авторів змістовно розкривають причини та умови поширення організованої злочинності в Україні, надаючи обґрун-

товані пропозиції щодо вдосконалення методів і способів протидії цьому негативному соціальному явищу. Водночас створення у 2019 році Департаменту стратегічних розслідувань у межах реалізації Стратегії розвитку органів системи Міністерства внутрішніх справ [2] ставить завдання чіткого визначення його правового статусу.

Формування цілей статті. Мета статті – конкретизувати предметну компетенцію ДСР та її співвідношення з підслідністю слідчих Національної поліції України.

Виклад основного матеріалу. Доцільність створення в правоохоронних органах, зокрема в Національній поліції України, спеціальних підрозділів, покликаних боротися з організованою злочинністю, є дискусійною. Вітчизняна міліція вже мала досвід їх існування у вигляді Управлінь боротьби з організованою злочинністю (далі – УБОЗ), ліквідованих у 2015 році. До того ж поборники реформи вважали, що працівники УБОЗ згодом стали тими, хто безпосередньо є частиною злочинного світу [3]. З іншого боку, і науковці, і колишні керівники УБОЗ оцінюють його ліквідацію як стратегічну помилку. Зокрема, М. М. Цимбалюк зазначає, що такий крок був передчасним і фактично дав змогу організованій злочинності твердо стати на ноги, попри те, що в 1990-х роках УБОЗ виконав своє основне завдання й мінімізував організовану злочинність в Україні. Колишній керівник Управління кримінальної розвідки ГУБОЗ В. С. Кур також звертає увагу на катастрофічне зростання злочинності одразу після ліквідації УБОЗ, оскільки навантаження на карний розшук неприйнятно збільшилося, тоді як новостворені правоохоронні структури взагалі не змогли ефективно запрацювати [4].

На користь відновлення спеціалізованих підрозділів боротьби зі злочинністю свідчить і статистика. Наприклад, за даними Генеральної прокуратури України, протягом 2016 року в Україні виявлено 136 організованих груп і злочинних організацій, а наступного року цей показник збільшився до 210. Водночас у період за 6 місяців 2017 та 6 місяців 2016 років кількість осіб, яким повідомлено про підозру у вчиненні кримінального правопорушення в складі організованих груп і злочинних організацій, зросла з 267 до 532 осіб [5]. До того ж велика кількість організованих злочинних угруповань виникла вже після ліквідації УБОЗ.

Не вдаючись до дискусії, констатуємо, що на державному рівні визнано необхідність існування спеціалізованих підрозділів з протидії організованій злочинності, які в сучасних умовах отримали назву «ДСР». У практичній площині протидія організованій злочинності відокремлена від іншого кримінального блоку підрозділами створює низку додаткових умов і переваг у виконанні цього завдання. До таких слід зарахувати:

- відсутність залежності від керівників територіальних правоохоронних органів через вертикальну підпорядкованість;
- зменшення загрози витоку інформації про наявні розробки через корупційні зв'язки в правоохоронних органах, притаманні організованій злочинності;
- комплектування підрозділів найбільш кваліфікованими та досвідченими співробітниками, що сприяє підвищенню якості оперативно-розшукової діяльності на найбільш важкому напрямі;
- вузька спеціалізація, що звільняє від проведення оперативно-розшукової діяльності в інших напрямках, а отже, призводить до підвищення активності та цілеспрямованості.

Загалом такий підхід відповідає положенням теорії управління, де для виконання окремої функції рекомендується створювати спеціальні структури, що

призводить до: усунення елементів дублювання, мінімальної кількості рівнів управління й управлінських зв'язків, створення умов для оперативності та гнучкості в роботі, високої продуктивності при мінімізації витрат [6, с. 383].

Згідно з Положенням про Департамент стратегічних розслідувань Національної поліції України, затвердженим Наказом Національної поліції України від 23.10.2018 № 1077 (далі – Положення) [7], на ці підрозділи покладено здійснення протидії організованим групам і злочинним організаціям. Відповідно до Розділу 2 Положення визначальним для ДСР є виконання низки завдань, спрямованих на системну боротьбу з організованими формами злочинності, як-от: 1) виявлення, припинення і запобігання діяльності організованої злочинності; 2) координація діяльності органів (підрозділів) поліції у сфері боротьби з тероризмом; 3) протидія корупції серед посадових осіб, на яких поширюється дія Закону України «Про запобігання корупції», вжиття заходів з метою виявлення корупційних правопорушень і правопорушень, пов'язаних з корупцією, та їх припинення; 4) здійснення оперативно-розшукової діяльності задля отримання інформації про криміногенні процеси в злочинному середовищі, а також про схеми легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом; 5) організація та здійснення заходів захисту органів і підрозділів Національної поліції України, забезпечення безпеки учасників кримінального судочинства. При виконанні передбачених Положенням завдань, у своїй роботі ДСР керується принципами верховенства права, дотримання прав і свобод людини, законності, відкритості та прозорості, політичної нейтральності, безперервності, взаємодії з населенням на засадах партнерства, які є тотожними принципам діяльності поліції, викладеним у ст. ст. 6-12 Закону України «Про Національну поліцію» [8].

Під час оперативно-розшукової діяльності ДСР має право здійснювати оперативно-технічні заходи в оперативно-розшукових справах, що перебувають у їх провадженні; у встановленому порядку запитувати та отримувати від посадових осіб, органів державної влади документи, довідкові та інші матеріали; користуватися в установленому порядку інформаційними ресурсами Національної поліції України, Міністерства внутрішніх справ України та інших державних органів з питань, що належать до компетенції ДСР; мати гласних і негласних штатних та позаштатних працівників; використовувати конфіденційне співробітництво; отримувати від юридичних чи фізичних осіб безкоштовно або за винагороду інформацію про злочини, що готуються або вчинені, та про загрозу безпеці суспільства і держави. За результатами проведення оперативно-розшукових заходів, ДСР має встановити відомості щодо: обставин вчинення злочину (час, місце, спосіб вчинення злочину) та обставин, які сприяли його вчиненню; участі членів організованих груп або злочинних організацій у підготовці або вчиненні злочину; обставин, які можуть обтяжувати чи пом'якшувати відповідальність; характер і розмір завданих злочином збитків; відшукування знярядь злочину та доходів, отриманих злочинним шляхом.

Спроби конкретизувати сферу діяльності ДСР здійснюються у межах наукових досліджень. Зокрема, висловлено справедливу думку, що ДСР для виконання покладених на нього завдань проводить оперативно-розшукову діяльність, насамперед спрямовану на виявлення й документування злочинних діянь, передбачених ст. ст. 255, 255-1, 255-2, 255-3, 257 Кримінального Кодексу України (далі – КК України) [9, с. 99]. Крім того, ДСР здійснює документування протиправної ді-

альності транснаціональних та етнічних організованих груп і злочинних організацій. Водночас Положення не конкретизує, у яких саме соціальних сферах життя має протидіяти злочинності ДСР. І якщо протидія організованим злочинним групам так званої загальнокримінальної спрямованості цілком належить до завдань ДСР, то зі злочинами у сфері економіки або службової діяльності це питання не є чітко визначеним.

У відкритій частині Положення не міститься прямих вказівок на завдання щодо виявлення, запобігання та припинення злочинів у сфері економіки, а також установа причин і умов, які сприяють їх учиненню. Водночас у спеціальній літературі неодноразово демонструвалося, що господарські відносини є одним з головних інтересів організованої злочинності, з одного боку, як самостійний об'єкт посягання, з іншого – як засіб прикриття незаконної діяльності та спосіб легалізації здобутих за рахунок цієї діяльності коштів. Тому видається справедливою думка, що протидія економічним підвалинам організованих злочинних груп, зокрема в органах державної влади, та ведення боротьби з організованими злочинними групами з ознаками корупції залишаються одними з пріоритетних напрямів оперативного супроводження кримінальних проваджень підрозділами стратегічних розслідувань [10, с. 89]. Ю. О. Крошко зазначає, що повною мірою в Положенні окреслених функцій не передбачено, проте ДСР вживає необхідних заходів з протидії кримінальним правопорушенням у сфері господарської діяльності, земельних відносин, використання державного майна, захисту бюджетних коштів і захисту об'єктів права власності від протиправних посягань [11, с. 194]. З іншого боку, у державі створено низку правоохоронних органів, предметом уваги яких є злочини у сфері економіки, зокрема Бюро економічної безпеки, Національне антикорупційне бюро України, які наділені правом проводити оперативно-розшукову діяльність та поряд з Національною поліцією України віднесені до державних органів, які беруть участь у боротьбі з організованою злочинністю. Таке становище може призвести до небажаного дублювання оперативно-розшукової роботи різних правоохоронних органів, наслідками чого можуть бути невиправдані витрати ресурсів і навіть ненавмисне створення ними перешкод одне одному. На наш погляд, це питання має бути врегульовано на рівні міжвідомчих нормативно-правових актів.

Створення зазначених підрозділів саме в Національній поліції України дає змогу припустити, що їх завданням є виявлення та документування діяльності організованих груп, які вчиняють злочини, підслідні Національній поліції України. У науці кримінального процесу під підслідністю розуміють юридичні властивості кримінального провадження, відповідно до яких попереднє розслідування належить до компетенції певного органу дізнання або попереднього слідства [12, с. 17]. Підслідність слідчих Національної поліції України хоч і викликає певні дискусії [13, с. 91], але загалом є сталою й визначається загальним принципом виключення. Відповідно до ст. 216 КПК України, слідчі Національної поліції України здійснюють досудове розслідування кримінальних правопорушень, передбачених Законом України про кримінальну відповідальність, крім тих, які належать до підслідності інших органів досудового розслідування. Отже, слідчим Національної поліції України підслідні злочини в абсолютній більшості напрямів, що стосуються організованої злочинності: розкрадання бюджетних коштів, замовні вбивства, незаконний обіг наркотичних засобів, корисливо-насильницька діяльність, масштабні шахрайства,

злочини в банківській та фінансовій сферах, земельних відносинах тощо.

Водночас в умовах дії правового режиму воєнного стану з'явилися публікації, у яких з урахуванням збройної агресії констатується необхідність розширення функцій ДСР, як-от: виявлення і документування колабораційної діяльності громадян-прихильників РФ, а також осіб, які активно співпрацюють з державою-агресором, збройними формуваннями та/або окупаційною адміністрацією держави-агресора (ст. 111-1 КК України); виявлення фактів і перекриття можливостей переправлення військовозобов'язаних осіб через державний кордон України з метою ухилення від призову на військову службу під час мобілізації (ст. 332, ст. 336 КК України); протидія незаконному обігу зброї (ст. 262, ст. 263, ст. 263-1 КК України); протидія незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів та прекурсорів за причетності військовослужбовців, виявлення каналів здійснення постачання наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів та прекурсорів іншим військовослужбовцям, які беруть участь у бойових діях або забезпечують здійснення заходів з національної безпеки і оборони, стримування збройної агресії, перебуваючи безпосередньо в районах їх ведення (здійснення) (ст. 307, ст. 309 КК України); виявлення і фіксація діяльності, пов'язаної зі створенням та/або участю в не передбачених законом воєнізованих або збройних формувань (ст. 260 КК України); документування й протидія шахрайству, вчиненому під виглядом допомоги Збройним силам України (ч. ч. 2, 3, 4 ст. 190 КК України); документування й протидія неправомо привласненню гуманітарної допомоги (201-2 КК України) [14, с. 73–74]. Такі пропозиції є дещо дискусійними, адже не зовсім відповідають одній з головних переваг ДСР – вузькій спеціалізації, що дає змогу найбільш раціонально використовувати наявні сили та засоби, а з іншого боку, призводять до дублювання.

Так, кримінальні провадження у сфері економіки, зокрема в бюджетній сфері та у сфері публічних закупівель, перебувають у підслідності Бюро економічної безпеки, які мають відповідні оперативні підрозділи. Підслідність кримінальних проваджень, пов'язаних з колабораційною діяльністю, а також привласненням і використанням з метою отримання прибутку гуманітарної допомоги, визначено за Службою безпеки України, яка також має в розпорядженні підрозділи, що вчиняють оперативно-розшукову діяльність [15, с. 180]. Протидія незаконному перетину державного кордону з метою ухилення від мобілізації належить до компетенції Спеціалізованих прокуратур у сфері оборони, а Державна прикордонна служба України є органом, уповноваженим на здійснення оперативно-розшукової діяльності. Кримінальні провадження за участі військовослужбовців належать до підслідності Державного бюро розслідувань. Тому зазначені кримінальні правопорушення мають становити інтерес ДСР не інакше, якщо вони пов'язані з діяльністю організованих злочинних груп та злочинних організацій. У разі виявлення таких правопорушень без ознак організованості, ДСР має обмежитися передаванням відповідних матеріалів за підслідністю.

Також варто звернути увагу на суто формальний, але важливий момент щодо доцільності використання в назві підрозділів словосполучення «стратегічні розслідування». По-перше, ДСР не проводить самостійного розслідування, а виконує процесуальні функції в межах доручення слідчого, прокурора. По-друге, недостатньо обґрунтованим є виокремлення боротьби з організованою злочинністю з-поміж інших стратегічних напрямів

мів, визначених у чинних нормативно-правових актах, зокрема протидії торгівлі людьми, домашньому та гендерно зумовленому насильству, наркозлочинності та кіберзлочинності [2; 16]. Вживання терміна «стратегічні розслідування» лише щодо одного з передбачених напрямків убачається дещо недоцільним.

Висновки. Створення спеціальних підрозділів боротьби з організованою злочинністю саме в структурі Національної поліції України загалом відповідає підслідності її слідчих органів, що має сприяти ефективному поєднанню

оперативно-розшукової та слідчої функції в протидії цьому небезпечному явищу. Водночас мають бути конкретизовані завдання ДСР з виявлення, припинення та розкриття злочинів, вчинених організованими злочинними групами у сфері економіки, а також порядок їх взаємодії з іншими правоохоронними органами, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність у цій сфері. Покладення на ДСР завдання протидії кримінальним правопорушенням, що набули розповсюдження в умовах воєнного стану, але не пов'язані з організованою злочинністю, видається недоцільним.

Список використаних джерел

1. Дослідження «Організована злочинність в Україні знаходить нові можливості в умовах війни». Global Initiative against Transnational Organized Crime (GI-TOC). Женева. 2023. URL: <https://globalinitiative.net/wp-content/uploads/2023/02/%D0%9F%D1%80%D0%B5%D1%81%D1%80%D0%B5%D0%BB%D1%96%D0%B7.pdf> (дата звернення: 05.09.2023).
2. Про схвалення Стратегії розвитку органів системи Міністерства внутрішніх справ на період до 2020 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 15.11.2017 № 1023-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-2017-%D1%80#Text> (дата звернення: 05.09.2023).
3. Гор А. Треба було прибрати всяку «нечисть»: легендарний силовик про те, чому в Україні погано зі злочинністю. *Апостроф*. URL: <https://apostrophe.ua/ua/article/society/accidents/2018-02-12/nujno-byilo-ubrat-vsyakuyu-nechist-legendarniy-silovik-o-tom-pochemu-v-ukraine-ploho-s-prestupnostyu/16871> (дата звернення: 05.09.2023).
4. Івасюк П. Експерт про створення УСПА: МВС дозволило організованій злочинності твердо стати на ноги. *UNN*. URL: <https://www.unn.com.ua/uk/news/1720104-ekspert-pro-stvorennya-usra-mvs-dozvolilo-organizovaniy-zlochinnosti-tverdo-stati-na-nogi> (дата звернення: 05.09.2023).
5. Про результати боротьби з організованими групами та злочинними організаціями. *Офіс Генерального прокурора*. URL: <https://new.gr.gov.ua/ua/posts/statistika> (дата звернення: 05.09.2023).
6. Ковбасюк Ю. В., Ващенко К. О., Сурмін Ю. П. та ін. Державне управління: підруч.: у 2 т. Київ; Дніпропетровськ: НАДУ, 2012. Т. 1. 564 с.
7. Положення про Департамент стратегічних розслідувань Національної поліції України: Наказ Національної поліції України від 23.10.2019 № 1077.
8. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 40–41. Ст. 379. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text> (дата звернення: 05.09.2023).
9. Мороз В.П., Чаплинський К. О., Богуславський М. Г., Волошина М. О. Протидія організованій злочинності в Україні: сучасність та перспективи: монографія. Дніпро: ДДУВС, 2023. 236 с.
10. Дараган В. В. Щодо проблем передачі функцій підрозділів захисту економіки іншим підрозділам Національної поліції України. *Сучасні проблеми правового, економічного та соціального розвитку держави*. Харків, 2019. С. 87–89.
11. Крошко Ю. О. Завдання та повноваження департаменту стратегічних розслідувань національної поліції України з протидії організованій злочинності. *Актуальні питання виявлення та розкриття злочинів національною поліцією: вітчизняний та зарубіжний досвід*. Київ, 2020. С. 192–195.
12. Волобуєва О. О., Городецька М. С., Лоскутов Т. О., Кубарев І. В., Шульга А. О. Кримінальний процес України: досудове розслідування: навч. посіб. / за заг. ред. В. М. Бесчастного. Кривий Ріг: Вид. Р. А. Козлов, 2019. 122 с.
13. Цуцкірідзе М. С. Розподіл предмета відання слідчих. *Науковий вісник УжНУ*. Вип. 53. Т. 2. 2018. С. 91–95.
14. Герасименко О. В., Орлов Ю. В. Проблеми протидії організованій злочинності в умовах війни: від актуальних викликів до стратегічного управління. *Вісник кримінологічної асоціації України*. 2023. № 1 (28). С. 72–86.
15. Кришевич О. В. Кримінальна відповідальність за нецільове використання гуманітарної допомоги чи один з видів шахрайства. *Вісник Асоціації кримінального права України*. № 1 (17). 2022. С. 173–183.
16. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14 вересня 2020 року «Про Стратегію національної безпеки України»: Указ Президента України; Стратегія від 14.09.2020 № 392/2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/392/2020#Text> (дата звернення: 05.09.2023).

References

1. Doslidzhennia «Orhanizovana zlochynnist v Ukraini znakhodyt novi mozhlyvosti v umovakh viiny» (2023). [Research “Organized crime in Ukraine finds new opportunities in the conditions of war”]. Global Initiative against Transnational Organized Crime (GI-TOC). Zheneva. Retrieved from: <https://globalinitiative.net/wp-content/uploads/2023/02/%D0%9F%D1%80%D0%B5%D1%81%D1%80%D0%B5%D0%BB%D1%96%D0%B7.pdf> (data zvernennia: 05.09.2023) [in Ukrainian].
2. Pro skhvalennia Stratehii rozvytku orhaniv systemy Ministerstva vnutrishnikh sprav na period do 2020 roku [On the approval of the Strategy for the development of the system bodies of the Ministry of Internal Affairs for the period up to 2020]: Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 15.11.2017 № 1023-r. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-2017-%D1%80#Text> (data zvernennia: 05.09.2023) [in Ukrainian].
3. Hor, A. Treba bulo prybraty vsiaku «nechyst»: lehendarnyi sylovyk pro te, chomu v Ukraini pohano zi zlochynnistiu [It was necessary to remove all “evil”: the legendary security officer on why crime is bad in Ukraine]. *Apostrof*. Retrieved from: <https://apostrophe.ua/ua/article/society/accidents/2018-02-12/nujno-byilo-ubrat-vsyakuyu-nechist-legendarniy-silovik-o-tom-pochemu-v-ukraine-ploho-s-prestupnostyu/16871> (data zvernennia: 05.09.2023) [in Ukrainian].
4. Ivasiuk, P. Ekspert pro stvorennia USRA: MVS dozvolilo orhanizovaniy zlochynnosti tverdo staty na nohy [Expert on the creation of the USRA: the Ministry of Internal Affairs allowed organized crime to firmly stand on its feet]. *UNN*. Retrieved from: <https://www.unn.com.ua/uk/news/1720104-ekspert-pro-stvorennya-usra-mvs-dozvolilo-organizovaniy-zlochinnosti-tverdo-stati-na-nogi> (data zvernennia: 05.09.2023) [in Ukrainian].

5. Pro rezultaty borotby z orhanizovanyimi hrupamy ta zlochynnymi orhanizatsiiami [About the results of the fight against organized groups and criminal organizations]. Ofis Heneralnoho prokurora. Retrieved from: <https://new.gp.gov.ua/ua/posts/statistika> (data zvernennia: 05.09.2023) [in Ukrainian].
6. Kovbasiuk, Yu.V., Vashchenko, K.O., & Surmin, Yu.P., et al. (2012). Derzhavne upravlinnia: pidruch.: u 2 t. [State administration]. Kyiv; Dnipropetrovsk: NADU. T. 1. 564 s. [in Ukrainian].
7. Polozhennia pro Departament stratehichnykh rozsliduvan Natsionalnoi politsii Ukrainy [Regulations on the Department of Strategic Investigations of the National Police of Ukraine]: Nakaz Natsionalnoi politsii Ukrainy vid 23.10.2019 № 1077 [in Ukrainian].
8. Pro Natsionalnu politsiiu [About the National Police]: Zakon Ukrainy vid 02.07.2015 № 580-VIII. Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy. 2015. № 40-41. St.379. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text> (data zvernennia: 05.09.2023) [in Ukrainian].
9. Moroz, V.P., Chaplynskyi, K.O., Bohuslavskyi, M.H., & Voloshyna, M.O. (2023). Protydiia orhanizovani zlochynnosti v Ukraini: suchasnist ta perspektyvy: monohrafiia [Combating organized crime in Ukraine: modernity and prospects]. Dnipro: DDUVS. 236 s. [in Ukrainian].
10. Darahan, V.V. (2019). Shchodo problem peredachi funkt sii pidrozdiliv zakhystu ekonomiky inshym pidrozdilam Natsionalnoi politsii Ukrainy [Regarding the problems of transferring the functions of economic protection units to other units of the National Police of Ukraine]. *Suchasni problemy pravovoho, ekonomichnoho ta sotsialnoho rozvytku derzhavy*. Kharkiv. S. 87–89. [in Ukrainian].
11. Kroshko, Yu.O. (2020). Zavdannya ta povnovazhennia departamentu stratehichnykh rozsliduvan natsionalnoi politsii Ukrainy z protydii orhanizovani zlochynnosti [Tasks and powers of the Department of Strategic Investigations of the National Police of Ukraine to combat organized crime]. *Aktualni pytannia vyjavlennia ta rozkryttia zlochyniv natsionalnoi politsiiu: vitchyzniani ta zarubizhnyi dosvid*. Kyiv. S. 192–195. [in Ukrainian].
12. Volobuieva, O.O., Horodetska, M.S., Loskutov, T.O., Kubariev, I.V., & Shulha, A.O. (2019). *Kryminalnyi protses Ukrainy: dosudove rozsliduvannia: navch. posib. [Criminal process of Ukraine]*. (Beschastnyi, V.M. Eds.). Kryvyi Rih : Vyd. R. A. Kozlov. 122 s. [in Ukrainian].
13. Tsutskiridze, M.S. (2018). Rozpodil predmeta vidannia slidchykh [Distribution of the subject matter of the investigators]. *Naukovyi visnyk UzhNU*. 53. T. 2. S. 91–95. [in Ukrainian].
14. Herasymenko, O.V., & Orlov, Yu.V. (2023). Problemy protydii orhanizovani zlochynnosti v umovakh viiny: vid aktualnykh vyklykiv do stratehichnoho upravlinnia [Problems of combating organized crime in the conditions of war: from actual challenges to strategic management]. *Visnyk kryminolohichnoi asotsiatsii Ukrainy*. 1 (28). S. 72–86 [in Ukrainian].
15. Kryshevych, O.V. (2022). Kryminalna vidpovidalnist za netsilove vykorystannia humanitarnoi dopomohy chy ody z vydiv shakhraistva [Criminal responsibility for misuse of humanitarian aid or one of the types of fraud]. *Visnyk Asotsiatsii kryminalnoho prava Ukrainy*. 1(17). S. 173–183 [in Ukrainian].
16. Pro rishennia Rady natsionalnoi bezpeky i oborony Ukrainy vid 14 veresnia 2020 roku «Pro Stratehiiu natsionalnoi bezpeky Ukrainy»: Ukaz Prezydenta Ukrainy; Stratehiia vid 14.09.2020 № 392/2020. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/392/2020#Text> (data zvernennia: 05.09.2023) [in Ukrainian].

Volobuieva Olena,

PhD in Law, Professor

(Donetsk State University of Internal Affairs, Kropyvnytskyi)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8601-4344>

Barhan Serhii,

(Kryvyi Rih Educational & Scientific Institute of the Donetsk State University of Internal Affairs, Kryvyi Rih)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1706-0355>

ACTIVITY OF THE STRATEGIC INVESTIGATIONS DEPARTMENT OF THE NATIONAL POLICE OF UKRAINE IN CRIMINAL PROCEEDINGS

The article is devoted to the analysis of the powers of the Strategic Investigations Department of the National Police of Ukraine. The content of the open part of the Regulation on the Strategic Investigations Department is analyzed. On this basis, the specifics of the activities of the Strategic Investigations Department of the National Police of Ukraine are determined, as well as the range of tasks assigned to it is identified. When considering the powers, the range of problems that arose after the liquidation of the Chief Administration in Fight with the Organized Crime was outlined. The attitude of the Strategic Investigations Department to solving problems in the field of combating crime in the sphere of economy has been resolved. At the same time, the article lists the advantages of creating specialized units for combating organized crime from the point of view of management theory. Current scientific positions on specifying the field of activity of the Strategic Investigations Department are highlighted. The influence of the conditions of the legal regime of martial law on the direction of the Department's activities on war crimes is revealed. Emphasis is placed on the threat of undesirable duplication of operational and investigative work of various law enforcement agencies. An attempt was made to delimit the tasks assigned to the Strategic Investigations Department and to other law enforcement agencies in modern legal realities. The article summarizes the content of the powers of the Strategic Investigations Department of the National Police of Ukraine in criminal proceedings. The opinion is expressed on the expediency of relying on the Strategic Investigations Department of tasks to combat criminal offenses, which have become widespread in the conditions of martial law, but are not related to organized crime.

Key words: jurisdiction, Strategic Investigations Department, National Police, organized crime, operational search activities.